

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Zbigniew Puskarski

SSN Eugeniusz Wildowicz (sprawozdawca)

Protokolant Danuta Bratkrajc

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Marka Zajkowskiego,
w sprawie **Ł. K.**

skazanego z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 8 marca 2023 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach

z dnia 2 lutego 2022 r., sygn. akt II AKa 579/21

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 15 września 2021 r., sygn. akt XVI K 87/21,

**I. uchyla zaskarżony wyrok w części utrzymującej w mocy
wyrok Sądu I instancji w odniesieniu do czynu przypisanego
oskarżonemu w pkt. 1 tego wyroku i sprawę w tym zakresie
przekazuje Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach do ponownego
rozpoznania;**

II. oddala kasację w pozostałym zakresie jako oczywiście bezzasadną, a kosztami postępowania kasacyjnego w tej części obciąża oskarżonego.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Katowicach, wyrokiem z dnia 15 września 2021 r., sygn. akt XVI K 87/21, uznał oskarżonego Ł. K. za winnego tego, że:

1. w dniu 5 grudnia 2020 r. w S., działając z zamiarem ewentualnym pozbawienia życia K. M. poprzez zadawanie uderzeń spowodował u pokrzywdzonej obrażenia ciała, które skutkowały jej zgonem, a czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne, będąc uprzednio skazany wyrokiem Sądu w K. z dnia 18 marca 2013 roku, sygn. akt VIII K [...], za czyn z art. 280 § 1 k.k. na karę 2 lat pozbawienia wolności, którą odbywał w ramach kary łącznej 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w K. z dnia 1 sierpnia 2019 roku, sygn. akt IV [...], w dniu 15 września 2009 roku, od 12 kwietnia 2014 roku do 9 grudnia 2015 roku i od 29 maja 2019 roku do 27 stycznia 2020 roku, czym wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 148 § 1 k.k. i art. 64 § 1 k.k. i za to na mocy art. 148 § 1 k.k. wymierzył mu karę 25 lat pozbawienia wolności;
2. w dniu 6 grudnia 2020 r. w S. zniszczył, poprzez podpalenie, samochód marki F. [...] o numerze rejestracyjnym [...] i wartości 2.000 zł wraz ze znajdującymi się w nim przedmiotami, działając na szkodę spadkobierców K. M., a czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne, będąc uprzednio skazany wyrokiem Sądu Rejonowego [...] w K. z dnia 18 marca 2013 roku, sygn. akt VIII K [...], za czyn z art. 280 § 1 k.k., na karę 2 lat pozbawienia wolności, którą odbywał w ramach kary łącznej 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w K. z dnia 1 sierpnia 2019 roku, sygn. akt IV K [...], w dniu 15 września 2009 roku, od 12 kwietnia 2014 roku do 9 grudnia 2015 roku i od 29 maja 2019 roku do 27

stycznia 2020 roku, czym wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 288 § 1 k.k. i art. 64 § 1 k.k. i za to na mocy art. 288 § 1 k.k. wymierzył mu karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

3) w dniu 7 grudnia 2020 r. w K. znieważył zwłoki K. M. poprzez ich spalenie, czym wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 262 § 1 k.k. i za to na mocy art. 262 § 1 k.k. wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności;

1. w okresie od nieustalonego dnia września do 9 grudnia 2020 r. w S., wbrew przepisom ustawy, uprawiał konopie inne niż włókniste, czym wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i za to na mocy art. 63 ust. 1 tej ustawy wymierzył mu karę 2 miesięcy pozbawienia wolności;

5) w okresie od 23 lipca do 7 grudnia 2020 r. w S. i K., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, prowadził samochód marki O. [...] o numerze rejestracyjnym [...], F. [...] o numerze rejestracyjnym [...] i V. [...] o numerze rejestracyjnym [...], nie stosując się do orzeczonego prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 2 czerwca 2016 roku, sygn. akt IV K [...], zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio, czym wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 244 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i za to na mocy art. 244 k.k. i art. 57b k.k. wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności;

1. w dniu 25 maja 2020 r. w S., działając wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia torby z zawartością kosmetyków o łącznej wartości 194,69 złote na szkodę M. B., a następnie w celu utrzymania się w posiadaniu zabranych rzeczy, bezpośrednio po dokonaniu kradzieży, użył wobec M. B. przemocy poprzez popchnięcie i uderzenia z pięści w twarz, powodując umyślne zniszczenie okularów o wartości 400 zł, a czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne, będąc uprzednio skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 18 marca 2013 r., sygn. akt VIII K [...], za czyn z art. 280 § 1 k.k., na karę 2 lat pozbawienia wolności, którą odbywał w ramach kary łącznej 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w K.

z dnia 1 sierpnia 2019 r., sygn. akt IV K [...], w dniu 15 września 2009 r., od 12 kwietnia 2014 r. do 9 grudnia 2015 r. i od 29 maja 2019 r. do 27 stycznia 2020 r., czym wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 281 k.k. i art. 64 § 1 k.k. oraz wykroczenia z art. 124 § 1 k.w. w związku z art. 10 § 1 k.w. i za przestępstwo na mocy art. 281 k.k. wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności, a za wykroczenie na mocy art. 124 § 1 k.w. wymierzył karę 10 dni aresztu, ustalając, że na mocy art. 10 § 1 i 3 k.w. wykonaniu podlega kara 2 lat pozbawienia wolności jako surowsza;

2. na mocy art. 85 § 1 k.k. i art. 88 k.k. połączył orzeczone jednostkowe kary pozbawienia wolności i w ich miejsca wymierzył oskarżonemu karę łączną 25 lat pozbawienia wolności;
3. na mocy art. 63 § 1 k.k. zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 9 grudnia 2020 r. do dnia 15 września 2021 r.;
4. na mocy art. 46 § 1 k.k. za przestępstwo przypisane w punkcie 1) wyroku orzekł od oskarżonego na rzecz oskarżycieli posiłkowych B. M. i M. M. kwoty po 100.000 zł, a na rzecz A. K. i M. D. kwoty po 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę;
5. na mocy art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii za przestępstwo przypisane w punkcie 4) wyroku orzekł przepadek przedmiotu opisanego w wykazie dowodów rzeczowych nr [...] pod pozycją 12 na karcie 1234 akt;
6. na mocy art. 42 § 1a pkt 2 k.k. i art. 43 § 1 k.k. za przestępstwo przypisane w punkcie 5) wyroku orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na 15 lat;
7. na mocy art. 46 § 1 k.k. za przestępstwo przypisane w punkcie 6) wyroku orzekł od oskarżonego obowiązek naprawienia wyrządzonej szkody przez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego M. B. kwoty 194,69 zł;
8. na mocy art. 124 § 4 k.w. za wykroczenie przypisane w punkcie 6) wyroku orzekł od oskarżonego obowiązek zapłaty na rzecz pokrzywdzonego M. B. równowartości wyrządzonej szkody w kwocie 400 zł;
9. zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych, wydatkami obciążając Skarb

Państwa.

Apelację od tego wyroku wniosła obrońca oskarżonego, która zaskarżyła go w całości i zarzuciła:

1. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:
 1. art. 7 k.p.k. poprzez odmówienie w części wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego Ł. K., podczas gdy dokonana z uwzględnieniem zasady swobodnej oceny dowodów szczegółowa analiza treści tychże wyjaśnień prowadzić winna do wniosku, że są one logiczne i wiarygodne oraz korespondują z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym,
 2. art. 7 k.p.k. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów skutkujące przyjęciem, iż zebrane w sprawie dowody w postaci zeznań świadków T. G., M. G., E. T., L. R. , protokołów oględzin miejsca zdarzenia, klatki schodowej i windy oraz opinie genetyczne potwierdzają fakt popełnienia przez oskarżonego przestępstwa zabójstwa K. M. z zamiarem ewentualnym nagłym, podczas gdy dowody te zostały ocenione wbrew zasadom logiki, wiedzy i doświadczenia życiowego, w sposób wybiórczy i mało wnikliwy,
 3. art. 170 § 1 k.p.k. w zw. z art. 366 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k., poprzez bezzasadne oddalenie wniosków dowodowych złożonych przez obrońcę w piśmie w dniu 1 czerwca 2021 r. oraz 26 sierpnia 2021 r. skutkujące niewyjaśnieniem wszystkich istotnych okoliczności sprawy, niezbędnych do poczynienia ustaleń stanu faktycznego, w szczególności niewyjaśnienia przyczyn pożaru pojazdu marki F. [...] o nr rej. [...] i nieustalenia stanu poczytalności oskarżonego w chwili popełniania zarzucanych mu czynów oraz jego aktualnego stanu zdrowia psychicznego,
 4. art. 366 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k., poprzez niedopuszczenie dowodów z urzędu, a w szczególności z monitoringu z dnia 7 grudnia 2020 r., z informacji na temat logowań telefonu oskarżonego z dnia 7 grudnia 2021 r., z opinii uzupełniającej [...] Uniwersytetu Medycznego oraz z uzupełniającej opinii badania histopatologicznego, skutkujące niewyjaśnieniem wszystkich istotnych okoliczności sprawy, niezbędnych do ustalenia stanu faktycznego,

5. art. 5 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. przez rozstrzygnięcie niedających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego, w wyniku dowolnej i jednostronnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, dokonanej z całkowitym pominięciem lub zbagatelizowaniem dowodów przemawiających na korzyść oskarżonego, przy jednoczesnym uwypukleniu dowodów niekorzystnych,
6. art. 7 k.p.k. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów skutkujące przyjęciem, że zeznania świadka M. B. potwierdzają fakt popełnienia przez oskarżonego przestępstwa na jego szkodę, podczas gdy kolejne zeznania świadka wzajemnie się wykluczają, nie korespondują z zabezpieczonym w sprawie monitoringiem,
- 2) błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść rozstrzygnięcia, polegający na:
 - a) nieprawidłowym ustaleniu, iż oskarżony działał z zamiarem ewentualnym nagłym zabójstwa pokrzywdzonej, podczas gdy materiał dowodowy zebrany w sprawie nie pozwalał na przyjęcie, iż oskarżony chciał lub godził się na śmierć pokrzywdzonej K. M.,
 - b) błędnym ustaleniu, że oskarżony zadawał oskarżonej uderzenia po ciele,
 - c) nieprawidłowym przyjęciu, że na klatce schodowej przy wyjściu z budynku znajduje się krew pokrzywdzonej, podczas gdy ujawniono tam tylko krew oskarżonego,
 - d) błędnym ustaleniu, iż relacje pokrzywdzonej i jej rodziców były ścisłe,
- 3) obrazę prawa materialnego, a to:
 - a) art. 148 § 1 k.k. poprzez jego zastosowanie, podczas gdy czyn zarzucany oskarżonemu wypełnia znamiona przestępstwa z art. 155 k.k.,
 - b) art. 288 § 1 k.k., art. 262 § 1 k.k., art. 244 k.k. w zakresie czynów z grudnia 2020 r., podczas gdy czyny te jako czyny współukarane następcze objęte są dyspozycją art. 239 § 1 k.k., który błędnie nie został zastosowany,
 - c) art. 1 § 2 k.k. w zw. z art. 115 § 2 k.k., poprzez przyjęcie, że szkodliwość społeczna czynu z art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii nie jest znaczna, w sytuacji, gdy ustalenia stanu

faktycznego sprawy wskazują jednoznacznie, iż społeczna szkodliwość tego czynu jest znikoma,

- 4) rażącą niewspółmierność orzeczonych kwot zadośćuczynienia,
- 5) rażącą niewspółmierność kary pozbawienia wolności wymierzonej oskarżonemu za przestępstwo z art. 148 § 1 k.k., poprzez nieuwzględnienie i niedocnienie w dostatecznym stopniu istotnych okoliczności, które winny łagodząco wpływać na wymiar kary, takich jak wyrażenie przez oskarżonego skruchy i żalu, zawnioskowania o mediację celem przeproszenia rodziny pokrzywdzonej, wyrażenie woli zadośćuczynienia ich krzywdom, wskazanie miejsca położenia zwłok.

Podnosząc powyższe, obrońca wniosła o:

- 1) zmianę kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu w pkt I zaskarżonego wyroku i zakwalifikowanie go jako przestępstwa stypizowanego w art. 155 k.k. i o łagodny wymiar kary,
- 2) zmianę kwalifikacji prawnej czynów przypisanych oskarżonemu w pkt II, III, V i VI zaskarżonego wyroku i zakwalifikowanie ich jako przestępstwa stypizowanego w art. 239 § 1 k.k. i uniewinnienie oskarżonego,
- 3) umorzenie postępowania co do przestępstwa przypisanego w pkt IV i V (co do czynu z dnia 23 lipca 2020 r.) z uwagi na znikomą społeczną szkodliwość czynu,
- 4) obniżenie kwot zadośćuczynienia zasądzonych na rzecz pokrzywdzonych; ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Katowicach do ponownego rozpoznania lub złagodzenie orzeczonej kary jednostkowej pozbawienia wolności za przestępstwo przypisane w pkt I oraz w konsekwencji wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny w Katowicach, wyrokiem z dnia 2 lutego 2022 r., sygn. akt II AKa 579/2, zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Od tego wyroku kasację wniosła obrońca skazanego. Zaskarżyła go w całości i zarzuciła rażące naruszenie prawa, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:

1. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k., poprzez szablonowe, enigmatyczne i nie zawierające własnej argumentacji, a przez to nierzetelne rozpatrzenie zarzutów naruszenia przez Sąd meriti powołanych przepisów, podniesionych w apelacji wywiedzionej przez obrońcę Ł. K., i niewystarczające w tym zakresie ustosunkowanie się do argumentacji skarżącego, a w konsekwencji zaaprobowanie rażącego uchybienia przepisom postępowania, polegającego na zaniechaniu przez Sąd I Instancji poczynienia stanowczych i jednoznacznych ustaleń faktycznych odnośnie do przebiegu zdarzenia z dnia 5 grudnia 2020 r., a także z 6-7 grudnia 2020 r., ujawnionych na miejscu zdarzenia śladów krwi, relacji pokrzywdzonej z jej rodzicami, mechanizmów zapłonu samochodu marki F. [...] należącego do pokrzywdzonej, które to naruszenie skutkowało uznaniem Ł. K. za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów zabronionych,

2. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 5 § 1 k.p.k., poprzez szablonowe, enigmatyczne i niezawierające własnej argumentacji, a przez to nierzetelne, rozpatrzenie zarzutów naruszenia przez Sąd meriti powołanych przepisów, podniesionych w apelacji wywiedzionej przez obrońcę Ł. K., i niewystarczające w tym zakresie ustosunkowanie się do argumentacji skarżącego, a w konsekwencji zaaprobowanie rażącego uchybienia przepisom postępowania, polegającego na dokonaniu przez Sąd Okręgowy w Katowicach szeregu domniemań faktycznych na niekorzyść skazanego, które przyjęto za podstawę wydania wyroku skazującego, które to naruszenie skutkowało uznaniem Ł. K. za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów zabronionych,

3. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez szablonowe, enigmatyczne i niezawierające własnej argumentacji, a przez to nierzetelne, rozpatrzenie zarzutów naruszenia przez Sąd meriti powołanych przepisów, podniesionych w apelacji wywiedzionej przez obrońcę Ł. K., i niewystarczające w tym zakresie ustosunkowanie się do argumentacji skarżącego, a w konsekwencji zaaprobowanie rażącego uchybienia przepisom postępowania, polegającego na pominięciu przez Sąd I instancji szeregu okoliczności faktycznych istotnych dla

rozstrzygnięcia sprawy, które to naruszenie skutkowało uznaniem Ł. K. za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów zabronionych;

4. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt 2, 4, i 5 k.p.k. w zw. art. 6 k.p.k. poprzez szablonowe, enigmatyczne i niezawierające własnej argumentacji, a przez to nierzetelne, rozpatrzenie zarzutów naruszenia przez Sąd meriti powołanych przepisów, podniesionych w apelacji wywiedzionej przez obrońcę Ł. K., i niewystarczające w tym zakresie ustosunkowanie się do argumentacji skarżącego, a w konsekwencji zaaprobowanie rażącego uchybienia przepisom postępowania, polegającego na oddaleniu przez Sąd I instancji szeregu wniosków dowodowych obrony, których przeprowadzenie było istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia o winie oskarżonego, które to naruszenie skutkowało uznaniem Ł. K. za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów zabronionych,

5. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez szablonowe, enigmatyczne i niezawierające własnej argumentacji, a przez to nierzetelne, rozpatrzenie zarzutów naruszenia przez Sąd meriti powołanych przepisów, podniesionych w apelacji wywiedzionej przez obrońcę Ł. K., i niewystarczające w tym zakresie ustosunkowanie się do argumentacji skarżącego, a w konsekwencji zaaprobowanie rażącego uchybienia przepisom postępowania, polegającego na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów i ich dowolnej ocenie, w oderwaniu od wskazań logiki i doświadczenia życiowego, które to naruszenie skutkowało uznaniem Ł. K. za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów zabronionych;

6. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k., poprzez szablonowe, enigmatyczne i niezawierające własnej argumentacji, a przez to nierzetelne, rozpatrzenie zarzutów naruszenia przez Sąd meriti powołanych przepisów, podniesionych w apelacji wywiedzionej przez obrońcę Ł. K., i niewystarczające w tym zakresie ustosunkowanie się do argumentacji skarżącego, a w konsekwencji zaaprobowanie rażącego uchybienia przepisom postępowania, polegającego na naruszeniu reguły *in dubio pro reo*, poprzez rozstrzygnięcie niedających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego, które to naruszenie skutkowało uznaniem Ł. K. za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów zabronionych,

7. art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., poprzez brak dostatecznego rozważenia zarzutów apelacji oraz art. 7 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 424 k.p.k. i art. 410 k.p.k., poprzez zaakceptowanie dowolnej, mało wnikliwej i uproszczonej oraz jednostronnej analizy materiału dowodowego dokonanej przez Sąd meriti wynikającej z szeregu wskazanych w kasacji błędów przy ocenie poszczególnych dowodów.

Podnosząc powyższe zarzuty, obrońca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 2 lutego 2022 r. oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 15 września 2021 r., sygn. akt XVI K 87/21 i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Katowicach do ponownego rozpoznania.

Prokurator Prokuratury Rejonowej w Siemianowicach Śląskich w pisemnej odpowiedzi na kasację oraz występujący na rozprawie kasacyjnej prokurator Prokuratury Krajowej wniesli o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna w zakresie, w jakim zarzuca zaskarżonemu wyrokowi rażące naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., polegające na nieprawidłowym i nierzetelnym rozważeniu zarzutów apelacji obrońcy oskarżonego skierowanych pod adresem rozstrzygnięcia Sądu I instancji o zarzucanym oskarżonemu przestępstwie z art. 148 § 1 k.k. Obrońca oskarżonego, kwestionując skazanie Ł. K. za zabójstwo K. M., sformułowała w apelacji szereg zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego i materialnego oraz błędów w ustaleniach faktycznych. Zarzuty te szczegółowo uzasadniła, przedstawiając konkretne argumenty, które jej zdaniem świadczyły o błędnym ustaleniu przez Sąd I instancji, że oskarżony działał z zamiarem pozbawienia życia pokrzywdzonej i w konsekwencji niesłusznym skazaniu go za zbrodnię zabójstwa z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. Prawidłowa ocena zebranych w sprawie dowodów pozwalała, zdaniem skarżącej, przypisać oskarżonemu jedynie występki z art. 155 k.k.

W tej sytuacji obowiązkiem Sądu odwoławczego było wnikliwe, dogłębne i wszechstronne rozważenia zarzutów apelacji i wspierających je argumentów. Było to tym bardziej pożądané, że wobec negowania przez oskarżonego winy oraz niemożności ustalenia mechanizmu i przyczyny śmierci pokrzywdzonej z uwagi na

zwęglenie jej zwłok, zachodziły poważne trudności z odtworzeniem przebiegu zdarzenia i towarzyszących mu okoliczności, a w konsekwencji zamiaru oskarżonego. Przed sądem dokonującym instancyjnej kontroli zaskarżonego orzeczenia stało jeszcze inne wyzwanie, wynikające nie tyle z bariery dowodowej, co z niekonsekwencji Sądu I instancji. Oto bowiem Sąd ten, oceniając wiarygodność wyjaśnień oskarżonego, wprawdzie zadeklarował, że odrzucił wersję przebiegu zdarzenia lansowaną przez oskarżonego, jakoby śmierć pokrzywdzonej była wynikiem niefortunnego jej upadku wskutek odepchnięcia, a następnie uderzenia krtanią o poręcz łóżka (gdyż przeczyły jej zeznania świadków – sąsiadów oskarżonego, wyniki oględzin miejsca zdarzenia, klatki schodowej i windy oraz opinie genetyczne - s. 22-23), aby następnie (dokonując oceny prawnej zdarzenia) przyjąć, że w taki sposób, jak to relacjonował oskarżony, zdarzenie to w jego końcowej fazie mogło jednak przebiegać. Tak bowiem należy interpretować zamieszczony w uzasadnieniu zapis, że: „Nie neguje Sąd, że końcowy fragment krytycznego zajścia mógł przebiegać tak jak opisał go oskarżony, że pokrzywdzona upadła i uderzyła się o twardy element łóżka” (s. 32-33). Nie może tego zmienić zawarte w następnym zdaniu zastrzeżenie, że nastąpiło to w wyniku aktywności oskarżonego i stosowanej przezeń przemocy fizycznej, skoro Sąd nie wykluczył takiego, przedstawionego przez oskarżonego, przebiegu zdarzenia, co z kolei mogło mieć istotne znaczenie dla oceny zamiaru działania sprawcy.

Rację ma skarżąca, że przeprowadzona w tej sprawie przez Sąd Apelacyjny w Katowicach kontrola odwoławcza nie spełnia standardu wyznaczonego dyspozycją art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., który wymaga rozważenia wszystkich zarzutów zawartych w środku odwoławczym, a więc dokonania ich prawidłowej merytorycznej i rzetelnej oceny oraz podania w uzasadnieniu orzeczenia, dlaczego zarzuty te uznano za zasadne lub niezasadne. Sąd odwoławczy nie wywiązał się z ciążących na nim obowiązków kontrolnych, gdyż nie rozważył należycie zarzutów apelacji obrońcy oskarżonego odnoszących się do omawianej tu problematyki. Dobitnie świadczy o tym uzasadnienie zaskarżonego wyroku, które nie daje odpowiedzi na zupełnie podstawowe pytania, w tym przede wszystkim, dlaczego za niezasadne uznano zarzuty apelacji.

W pierwszym rzędzie dotyczy to podniesionych w apelacji zarzutów naruszenia art. 7 k.p.k. przy ocenie dowodów z wyjaśnień oskarżonego i zeznań świadków (zarzuty z pkt 1a i 1b) oraz błędnego ustalenia, że oskarżony działał z zamiarem pozbawienia życia pokrzywdzonej (zarzut z pkt 2a). Trzeba zgodzić się ze stanowiskiem skarżącej, że odpowiedź Sądu odwoławczego na te zarzuty istotnie jest szablonowa i enigmatyczna oraz nie zawiera własnej argumentacji. Skoro apelująca kwestionowała jakość dokonanej przez Sąd I instancji oceny tych, kluczowych dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy dowodów osobowych, wskazując na popełnione w tym procesie liczne błędy, jak również w kilku (siedmiu) punktach opisywała w uzasadnieniu apelacji uchybienia przy ocenie dowodów rzeczowych i zabezpieczonych śladów, to dalece niewystarczające było odesłanie apelującej do uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego. Taki sposób odniesienia się do zarzutów apelacji nie prowadziłby do rażącego naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. tylko wówczas, gdyby w sprawie, w której Sąd I instancji sporządził bardzo dobre, wręcz wzorcowe uzasadnienie, w którym wszystkie prawidłowo przeprowadzone na rozprawie głównej dowody szczegółowo i dogłębnie przeanalizował oraz racjonalnie i przekonująco uzasadnił, którym z nich należy dać wiarę, a które nie są wiarygodne i miarodajne do czynienia ustaleń faktycznych, a zarzuty apelacji w sposób ogólny kwestionowały ocenę tych dowodów. W tej zaś sprawie, jak wcześniej wskazano, skarżąca w apelacji podniosła szereg uchybień, które szczegółowo, odwołując się do realiów sprawy, umotywowowała konkretnymi argumentami. Z drugiej zaś strony, Sąd I instancji akurat w tej, omawianej tu, kwestii nie stanął na wysokości zadania. Wymagało to więc zupełnie innej, zdecydowanie bardziej analitycznej oceny apelacji. Zatem już sam sposób rozpoznania przez Sąd Apelacyjny w Katowicach zarzutów apelacji obrońcy oskarżonego odnoszących się do przypisanego Ł. K. przestępstwa z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. potwierdza, że doszło w tym postępowaniu do zaistnienia podniesionych w kasacji uchybień, stanowiących rażące naruszenie powołanych w podstawie prawnej zarzutów art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k.

Sąd odwoławczy nie tylko niedostatecznie rozważył zarzuty apelacji obrońcy podważające ustalenie Sądu I instancji o działaniu oskarżonego z zamiarem ewentualnym pobawienia życia pokrzywdzonej, ale w dodatku wyprowadził z

uzasadnienia wyroku Sądu I instancji dalej idące i niekorzystne dla oskarżonego wnioski niż sformułował je ten Sąd. Mianowicie, już przy ocenie zasadności zarzutów naruszenia art. 7 k.p.k. stwierdził, że nie ma znaczenia dla dokonanej przez Sąd I instancji oceny wartości dowodowej zeznań świadków - sąsiadów oskarżonego mała ilość zabezpieczonych śladów krwi pokrzywdzonej, bowiem „jak słusznie zauważył Sąd meriti ostateczną przyczyną śmierci mogło być również uderzenie przez pokrzywdzoną krtanią o krawędź łóżka” (k. 1869v - 1870). Wprawdzie lektura uzasadnienia wyroku Sądu I instancji raczej nie upoważnia do takiego wnioskowania, ale skoro Sąd odwoławczy uznał, że jednak takie wnioski i to w dodatku trafne („słusznie zauważył Sąd meriti”) z tego dokumentu płyną, to nie mógł uchylić się od oceny ich znaczenia dla kwestii odpowiedzialności karnej oskarżonego. Jeżeli bowiem, zdaniem Sądu Apelacyjnego, przyczyną śmierci pokrzywdzonej mogło być uderzenie się szyją o poręcz łóżka (czego nie ustalił Sąd I instancji), to w takiej sytuacji niezbędne było dokonanie na nowo ustaleń co do przebiegu zdarzenia i ocen dotyczących zamiaru działania oskarżonego. Tymczasem takiej pracy Sąd odwoławczy nie wykonał. Więcej, zapominając niejako o tym spostrzeżeniu, w dalszej części uzasadnienia, odpowiadając na apelacyjny zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, stwierdził że zgadza się w pełni z Sądem I instancji, „który ustalił, że oskarżony zadawał pokrzywdzonej uderzenia po ciele, jak też działał z zamiarem ewentualnym zabójstwa” (k. 1873v). Nie przeszkodziło to jednak ponownie (w kolejnym akapicie) odwołać się do stanowiska rzekomo wyrażonego przez Sąd I instancji i stwierdzić, że Sąd ten miał nie wykluczać możliwości spowodowania śmierci pokrzywdzonej w okolicznościach wskazanych przez oskarżonego, „to jest na skutek uderzenia krtanią o twardy element łóżka” (k. 1873v). Rodzi to kolejne, poważne wątpliwości co do prawidłowości dokonanej oceny prawnej zachowania oskarżonego. Skoro bowiem, zdaniem Sądu odwoławczego, nie można wykluczyć możliwości spowodowania śmierci pokrzywdzonej w okolicznościach przedstawionych przez oskarżonego, a więc, że była ona wynikiem jej niefortunnego upadku na skutek odepchnięcia i uderzenia krtanią o poręcz łóżka (co przynajmniej deklaratywnie odrzucił Sąd Okręgowy), to nie można było jednocześnie zaakceptować działania oskarżonego w zamiarze ewentualnym pozbawienia życia pokrzywdzonej. W takiej bowiem sytuacji o tym zamiarze w istocie decydowałoby

ustalone zachowanie oskarżonego po zdarzeniu, a więc odstępianie od wezwania pomocy, wywiezienie zwłok i ich ukrycie, a następnie spalenie. Nie negując znaczenia tych okoliczności w analizowanej tu kwestii, należy jednocześnie podkreślić, że wnioskowanie niemal wyłącznie na ich podstawie o zamiarze pozbawienia życia nie wydaje się możliwe.

Wszystko to prowadzi to do wniosku, że Sąd odwoławczy rozpoznając apelację obrońcy oskarżonego nie dopełnił swoich podstawowych obowiązków kontrolnych, gdyż należycie, a więc wszechstronnie, rzetelnie i merytorycznie poprawnie, nie rozważył podniesionych w niej zarzutów naruszenia art. 7 k.p.k. oraz błędów w ustaleniach faktycznych. Tym samym doszło w postępowaniu odwoławczym do rażącego naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., co miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Dlatego Sąd Najwyższy, dzieląc podniesione w kasacji zarzuty, uchylił zaskarżony wyrok w części utrzymującej w mocy wyrok Sądu I instancji w odniesieniu do przypisanego oskarżonemu czynu z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. (pkt 1 i 9) i sprawę w tym zakresie przekazał Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach do ponownego rozpoznania. Sąd ten ponownie rozpoznając sprawę w postępowaniu odwoławczym, tym razem prawidłowo rozważył zarzuty apelacji obrońcy kwestionujące skazanie oskarżonego za zarzucane mu przestępstwo z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. Przez pryzmat tych zarzutów, uwzględniając powyższe uwagi i wskazania, rozważył więc czy Sąd I instancji prawidłowo ocenił istotne dla rozstrzygnięcia sprawy dowody, w szczególności wyjaśnienia oskarżonego i zeznania wskazanych w apelacji świadków. Jeżeli uzna, że dokonane przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne są prawidłowe, to na ich bazie sprawdzi poprawność oceny prawnej zachowania oskarżonego również kwestionowanej w apelacji. Dopiero wówczas będzie możliwe prawidłowe wyrokowanie w tej sprawie.

Wobec oddalenia na rozprawie kasacji obrońcy oskarżonego w pozostałym zakresie jako oczywiście bezzasadnej, Sąd Najwyższy jest zwolniony z obowiązku sporządzenia uzasadnienia (art. 535 § 3 k.p.k.).

Kierując się powyższymi względami, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

at